

- Henslow G., 1880. Of the origin of Horal aestivation. With notes on the structure of the cruciferous flower and the corolla of *Primula*. Trans. Linn. Soc., London, Ser. 2, 1: 177—196.
- Jabrowa W. S., 1954. Niektóre dane k teratologii besstebelnych pierwocwietow. Biullet. Głównego Botanicznego Sada. Izdat. Akad. Nauk SSSR, 17: 76—79.
- Swiesznikowa I. N., 1951. K morfologii socwietija roda *Primula* L., Botan. Żurn. Izd. Akad. Nauk SSSR, T. XXXVI, 2: 160—174.

MARIA PETROWICZ
Ogród Botaniczny UMCS

PRÓBY WPROWADZENIA DO UPRAW KWIACIARSKICH NIEKTÓRYCH ROŚLIN DZIKO ROSNĄCYCH W POLSCE

(Komunikat)

Wiele gatunków roślin dziko rosnących posiada duże wartości zdobnicze. Wśród nich znajdują się też przedstawiciele zbiorowisk kserotermicznych, które pod względem ekologicznym wymagają słonecznych siedlisk i żyznej gleby o dużej zawartości wapnia, czyli warunków bliskich warunkom panującym w ogrodach.

W kwieciarstwie znane są od dawna różne odmiany roślin kserotermicznych takich jak: *Aster amellus*, *Salvia nemorosa*, *Iris aphylla*, *Veronica spicata*. Pragnąc rozszerzyć listę tych gatunków, podjęłam na razie badania nad możliwością wprowadzenia do upraw szczodrzeńca zmiennego (*Cytisus albus* Hacq.), żmijowca czerwonego (*Echium rubrum* Jacq.) i przetacznika rozesłanego (*Veronica prostrata* L.).

Badania te prowadzone są w dwóch kierunkach: a) poznania biologii gatunku i związanej z nią możliwości przystosowania do nowych warunków bytowania oraz b) bliższego poznania procesów rozmnażania generatywnego i wegetatywnego.

Obserwacje nad biologią szczodrzeńca zmiennego przeprowadzono na stanowiskach naturalnych, badając charakterystyczne dla tego gatunku zbiorowiska roślinne oraz istniejące na tych stanowiskach warunki ekologiczne.

Jedyne dotychczas znane w Polsce stanowisko szczodrzeńca zmiennego, podane przez D. Fijałkowskiego (1954), znajduje się nad Bugiem na gruntach wsi Czumów k. Hrubieszowa.

Powierzchnia płatów, na których ta roślina występuje wynosi około 700 m². Część z nich wchodzi w skład rezerwatu „Czumów“, reszta (i to bogatsze stanowiska) znajduje się na terenach nie objętych ochroną. *Cytisus albus* występuje na zboczach doliny Bugu w ich górnych partiach, wchodząc tam na pola uprawne lub też w dolnych, schodząc na łąki i pastwiska. Unika on miejsc bardzo silnie zerodowanych i wybitnie suchych, wybiera natomiast stanowiska nieco wilgotniejsze i o dużej zawartości próchnicy. Szczodrzeniec w granicach swojego zasięgu jest rośliną, występującą zarówno na stanowiskach otwartych jak i w widnych lasach.

Ryc. 1. *Cytisus albus* w rezerwacie „Czumów“ k. Hrubieszowa wśród *Brachypodium pinnatum*. Fot. K. Kozak

Ryc. 2. *Echium rubrum* na poletku w Ogrodzie Botanicznym w Lublinie. Fot. K. Kozak

Jest to krzew, dochodzący do 60—70 cm wysokości. Cała roślina jest srebrzystoszaro owłosiona. Na wzniesionych gałęziach rozwijają się szczytowo kwiaty w zbitych główkach. Barwa kwiatów jest zmienna — od białej przez jasnożółtą (najczęściej) do różowej. Kwitnie od maja do lipca. Wygląda efektownie nie tylko w tym okresie, lecz przez cały rok, dzięki swemu pokrojowi i utrzymującemu się aż do późnej jesieni ulistnieniu. Egzemplarze szczodrzeńca przeniesione z terenu do Ogródu Botanicznego rozwijają się dotąd normalnie. Wstępne badania nad jego rozmnażaniem wykazały, że można go reprodukować z nasion i z sadzonek.

Obserwacje przeprowadzone również nad *Echium rubrum* i *Veronica prostrata*. Oba te gatunki występują nielicznie na trawiastych zboczach lessowych. W warunkach ogrodowych rozwijają się bardzo dobrze. Rozmnażać je można łatwo z nasion.

Wyniki szczegółowych badań nad wymienionymi roślinami ogłoszone zostaną po ich ukończeniu.

OD REDAKCJI

W nr 4/1968 „Biuletynie Ogrodów Botanicznych“ do przemówienia Prof. dr Wacława Gajewskiego w ustępie: „Osobiście poznałem w czasie mych studiów na Uniwersytecie Warszawskim Prof. Wóycickiego już jako kierownika Katedry Anatomii i Cytologii Roślin Uniwersytetu Warszawskiego“ — wkradł się błąd, który prostuje Prof. dr Józef Szuleta — „Prof. Wóycicki był kierownikiem Katedry Botaniki Ogólnej. Katedra ta, staraniem niżej podpisanego, została przemianowana na Katedrę Anatomii i Cytologii Roślin Uniwersytetu Warszawskiego dopiero w roku 1945/46, a Prof. Wóycicki zmarł w roku 1941. Pierwszym kierownikiem Katedry Anatomii i Cytologii Roślin U. W. był niżej podpisany“.

(—) Prof. dr Józef Szuleta